

Plan van aanpak voor het verbeteren van de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTQ+'ers in Oldebroek

1. Inleiding

In de gemeenteraadsvergadering van de gemeente Oldebroek van 11 maart 2021 is de motie LHBTQ+ aangenomen. In de motie wordt het college verzocht:

1. om met een plan van aanpak te komen om de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van de LHBTQ+'ers te verbeteren en dit waar nodig "in te bedden" in de beleidsstukken van de gemeente;
2. de lokale LHBTQ+ gemeenschap nadrukkelijk te betrekken bij het opstellen van dit plan van aanpak;
3. om met de LHBTQ+ gemeenschap en de rest van de samenleving het gesprek aan te gaan. En tevens te komen met een advies richting de raad over het belang van het hijsen van de regenboogvlag op Coming-outdag (11 oktober), als teken van betrokkenheid met en de acceptatie van de LHBTQ+'ers;
4. de uitwerking van bovenstaande uiterlijk voor het zomerreces '21 aan te bieden aan de gemeenteraad zodat het in de raad van september besproken kan worden.

De raad geeft in de motie aan dat hij een samenleving wil bevorderen waarin LHBTQ+'ers zichzelf kunnen zijn en waaraan zij veilig kunnen deelnemen.

Voor u ligt de uitwerking van deze motie: een plan van aanpak voor het verbeteren van de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van deze mensen in de gemeente Oldebroek.

Over wie hebben we het?

In dit document gebruiken we de term "LHBTQ+", zoals die door de raad in de motie is verwoord. Voor deze groep mensen zijn verschillende afkortingen en definities in omloop. Het landelijke kennisinstituut Movisie gebruikt de afkorting LHBTI en gebruikt de volgende omschrijvingen:

Lesbisch: vrouwen die zich aangetrokken voelen, seksueel en/of romantisch, tot vrouwen.

Homoseksueel: mannen die zich aangetrokken voelen, seksueel en/of romantisch, tot mannen.

Biseksueel: mensen die zich aangetrokken voelen, seksueel en/of romantisch, tot zowel mannen als vrouwen. Sommige mensen benadrukken dat zij gevoelens hebben voor meer dan één gender. Een deel van die mensen noemt zichzelf biseksueel, bi+, pan, queer of fluïde.

Transgender: een paraplueterm voor mensen die zich niet identificeren met de sekse die hen bij de geboorte werd toegewezen. Deze term omvat onder andere dat iemand zich (meer) een meisje of vrouw voelt, maar het lichaam heeft dat volgens de maatschappij past bij een jongen of man, of andersom: dat iemand zich (meer) een jongen of man voelt, maar het lichaam heeft dat volgens de maatschappij past bij een meisje of vrouw. Het kan ook zijn dat iemand zich zowel mannelijk als vrouwelijk voelt, of juist zich tussen man en vrouw in voelt: non-binair. Een non-binair persoon is iemand die zich niet thuis voelt in de binaire gendercategorieën man of vrouw en zich beter voelt bij een andere, niet-binaire genderidentiteit.

Intersekse: de ervaringen van mensen die geboren zijn met een lichaam dat niet past binnen de normatieve definities van man en vrouw zoals de maatschappij die hanteert. Zij hebben fysieke kenmerken van beide geslachten.

Waar we later in dit document over LHBTQ+'ers spreken, gaat het om mensen met een andere dan heteroseksuele geaardheid en/of mensen die zich niet volledig man of volledig vrouw voelen.

Context

Het thema LHBTQ+ is landelijk regelmatig onder de aandacht en wordt ook op de Veluwe steeds vaker besproken. Gemeente Hattem hijst sinds 2019 op Coming-outdag de regenboogvlag, gemeente

Harderwijk is in 2020 Regenbooggemeente geworden en ook de gemeenten Ermelo en Nunspeet zijn sinds vorig jaar actief met het thema aan de slag. In maart 2021 heeft ook de gemeenteraad van Oldebroek dit onderwerp op de agenda gezet.

De sociale acceptatie van LHBTQ+'ers is niet overal in Nederland gelijk – en wordt ook door de mensen zelf wisselend ervaren. Voor gemeenten op de Veluwe is dit een lastige discussie, misschien nog lastiger dan in andere delen van ons land. Onze gemeente bestaat uit gemeenschappen met verschillende waarden, normen en overtuigingen. En natuurlijk heeft ieder individu recht op een eigen mening en overtuiging. Dat maakt dat we ons extra bewust zijn van de lading die dit thema in de gemeente Oldebroek heeft. Het is daarom belangrijk dit gesprek zorgvuldig te voeren, met respect voor de verschillende overtuigingen en achtergronden. De Grondwet en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens zijn hierbij relevant:

Artikel 1 van de Grondwet geeft aan dat allen die zich in Nederland bevinden, in gelijke gevallen gelijk worden behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of welke grond dan ook, is niet toegestaan.

In de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens staat: Een ieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status. Voor het college is daarnaast van belang dat binnen de lokale context iedereen zichzelf moet kunnen zijn. Belangrijk is ook dat ieder individu het *gevoel* heeft zichzelf te kunnen en mogen zijn.

2. Werkwijze

Positie binnen de gemeente

In Oldebroek vinden we het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Dit is ook opgenomen in de Bestuursovereenkomst 2018-2022:

“Wij staan voor een duurzame gemeente. Dat is een gemeente waarin iedereen meetelt en meedoet. Waarin we respectvol met elkaar omgaan en zorg en aandacht voor elkaar hebben. (...)”

Binnen Oldebroek voor Mekaar werken we vanuit deze gedachte aan inwonerparticipatie. De motie LHBTQ+ is daarom door de betrokkenen bij Oldebroek voor Mekaar uitgewerkt, met de burgemeester als portefeuillehouder.

Gesprekken

Om tot dit plan van aanpak te komen is met veel mensen gesproken. De burgemeester heeft (met ambtelijke ondersteuning) deze gesprekken persoonlijk gevoerd. Bij groepsgesprekken was ook de wethouder Sociaal Domein aanwezig. Met de volgende partijen is gesproken:

- LHBTQ+ doelgroep: groepsgesprek en individuele gesprekken, variërend in leeftijd van 17 tot 70 jaar, en/of hun ouders
- COC Zwolle
- Village People Harderwijk
- Gemeenten Harderwijk, Ermelo en Nunspeet
- Buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand gemeente Oldebroek
- Medewerkers gemeente Oldebroek
- Scholenkoepel De Akker
- Agnietencollege
- Predikanten: groepsgesprek en individuele gesprekken
- Jongerenwerk Nummer-13
- Platform Informele Ondersteuning
- Adviesraad Sociaal Domein
- Huisarts
- GGZ hulpverlening (EBC)
- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Sociaal Team

Daarnaast zijn een sportvereniging en een muziekvereniging uitgenodigd voor een gesprek. Hierop is geen reactie ontvangen.

Bij alle gesprekken zijn in ieder geval twee vragen gesteld:

1. Wat vindt u ervan dat de gemeente Oldebroek met dit thema aan de slag gaat? (Is het voor u / uw organisatie ook een thema)?
2. Wat vindt u belangrijke punten bij de uitwerking van het plan van aanpak?

De gesprekken zijn vertrouwelijk gevoerd en er zijn daarom geen verslagen beschikbaar. Wel zijn de aandachtspunten en adviezen uit de gesprekken (vaak geanonimiseerd) in dit document opgenomen. In bijlage 1 vindt u meer opmerkingen die we hebben meegekregen en die we van belang achten.

3. Achtergrondinformatie: onderzoek en cijfers

Aantallen LHBTQ+

Er wordt landelijk regelmatig onderzoek gedaan naar LHBTQ+ en verschillende varianten daarop. We gebruiken hier het meest recente grote onderzoek van Movisie uit 2018. Movisie is hét landelijk kennisinstituut voor een samenhangende aanpak van sociale vraagstukken. In de LHBT-monitor van Movisie¹ zijn de cijfers uit drie landelijke onderzoeken gecombineerd: De SCP Leefsituatie Index, de Leefstijlmonitor en de Veiligheidsmonitor.

Landelijk

Uit de combinatie van cijfers in de LHBT-monitor blijkt dat 4 tot 6% van de volwassenen zich aangetrokken voelt tot iemand van hetzelfde geslacht. Uit de cijfers blijkt dat ongeveer 1 op de 20 personen LHB is en 1 op de 15 mensen is LHBT.

Ongeveer 3,9% van de Nederlandse bevolking identificeert zich niet eenduidig met het geslacht dat is geregistreerd bij de geboorte.

Voor jongeren geldt dat circa 9% van de meisjes en 7% van de jongens zich ook, vooral of uitsluitend seksueel aangetrokken voelt tot seksegenoten. Van de meisjes noemt 3% zich biseksueel, 1% noemt zich lesbisch. Bij de jongens noemt 2% zich biseksueel en 3% homoseksueel.

Oldebroek

Om een indicatie te geven van het aantal LHBTQ+'ers, gaan we ervan uit dat circa 6% van de personen van 15 jaar of ouder LHBT is. Dat betekent dat het in de gemeente Oldebroek om circa 1.200 personen van 15 jaar of ouder gaat.

Acceptatie

Om de sociale acceptatie van de LHBTQ+'ers in de gemeente te verbeteren, is het belangrijk om te weten hoe die acceptatie op dit moment is.

Landelijk

Uit het onderzoek van Movisie blijkt dat bijna iedereen (92%) in Nederland vindt dat homoseksuele mannen en lesbische vrouwen mogen leven zoals zij zelf willen. Het wordt lastiger wanneer het bijvoorbeeld over een eigen kind gaat of wanneer homoseksueel gedrag zichtbaar is. Ook onder specifieke groepen is de acceptatie minder. Dit geldt onder meer voor jongeren, 70-plussers en mensen met een (behoudend) religieuze achtergrond.

Uit het onderzoek van Movisie blijkt tevens dat vrouwen, 70-minners, hoger opgeleiden, niet-religieuzen en PvdA-, VVD-, GroenLinks-, SP- en D66-stemmers relatief gezien het meest positief zijn over homoseksualiteit. (Kuyper, 2018)

Van de mensen die eens per week of vaker naar de kerk gaan, is ongeveer 47% positief over homoseksualiteit, terwijl dit onder mensen die nooit naar de kerk gaan 77% is.

Oldebroek

Er zijn geen cijfers bekend over de acceptatie van LHBTQ+'ers in de gemeente Oldebroek. Uit de gesprekken blijkt dat de LHBTQ+'ers zich in Oldebroek niet of lang niet altijd geaccepteerd voelen. In het volgende hoofdstuk gaan we hier met voorbeelden op in.

¹ [Handreiking-LHBTI-Feiten-Cijfers-2021.pdf \(movisie.nl\)](https://www.movisie.nl/publicaties/handreiking-lhbt-feiten-cijfers-2021)

4. Aandachtspunten voor het verbeteren van veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie

In dit hoofdstuk gaan we voor de onderwerpen veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie in op de huidige situatie in de gemeente Oldebroek en op aandachtspunten voor het verbeteren ervan.

Het verbeteren van de veiligheid

Onder *veiligheid* verstaan we in dit kader de veiligheidsgevoelens van LHBTQ+’ers: hoe veilig voelt iemand zich thuis en in het openbare leven (op school, op het werk, bij de sportvereniging, op straat, in de kerk, enzovoort).

Huidige situatie

Uit de gesprekken met LHBTQ+’ers blijkt dat zij zich niet altijd veilig voelen. Dat speelt zowel vóór als ná een coming out. De LHBTQ+’ers die wij gesproken hebben, kwamen over het algemeen relatief laat uit de kast. Eén van de gesprekspartners was 59 toen hij uit de kast kwam en wist al vanaf zijn 18e dat hij op mannen viel. In Bijlage 2 is de brief opgenomen waarin hij zijn omgeving vertelt over zijn identiteit. Hij heeft deze brief beschikbaar gesteld om aan dit document toe te voegen, om zo mensen te laten delen in de worsteling die hij heeft doorgemaakt in zijn zoektocht naar (zelf)acceptatie.

Als redenen voor een late coming out werden onder meer genoemd de angst voor reacties uit de omgeving, het ‘zelf niet kunnen accepteren dat je anders bent’ of het verbergen van gevoelens.

De gevoelens van onveiligheid zijn bij enkele predikanten ook bekend. Soms leidt een coming out tot een breuk in de familie en soms zelfs tot onherstelbare schade in de relatie. Ook zijn er gevallen van zelfdoding bekend. Maar het komt ook voor dat mensen tegen hun eigen verwachting in liefdevol worden opgevangen door hun familie. In sommige gevallen blijkt dat mensen deels hun eigen ‘gevangenis’ creëren, uit angst voor reacties van de omgeving. Wanneer ze dan ‘uit de kast komen’ blijkt bij een aantal van de gesprekspartners dat de omgeving zegt; ‘dat verbaast ons niet’ of ‘we dachten het al’. Maar die omgeving (ook ouders) was zelf niet in staat het onderwerp bespreekbaar te maken.

Na een coming out voelen sommige LHBTQ+’ers zich op bepaalde plaatsen niet veilig genoeg om zichzelf te kunnen zijn. Dat uit zich op verschillende manieren: bijvoorbeeld door specifieke plekken te vermijden, bepaalde kleding wel of juist niet te dragen en geen affectie richting hun partner te tonen in het openbaar. Wat opvalt, is dat een bepaalde mate van onveiligheid door de LHBTQ+ gesprekspartners als een gegeven werd ervaren.

In de gesprekken merken we dat er op verschillende manieren onveiligheid ervaren wordt; zowel in relatie tot behoudend religieuze stromingen als in relatie tot de machocultuur die ook heerst in delen van onze gemeente. Een voorbeeld in de laatste categorie is dat er gezegd wordt: “Het is prima als je homo bent, maar daar hoort wel bij dat je in elkaar geslagen kunt worden.”

“Veel mensen weten niet dat ik homo ben. Ik vertel het soms bewust niet, vanwege een bepaald gevoel van onveiligheid.”

“Ik heb nooit het gevoel gehad dat homoseksualiteit niet werd geaccepteerd, maar het kwam niet ter sprake.”

Aandachtspunten voor verbetering van de veiligheid

- Zorg voor meer openheid rond dit thema.
- Heb ook aandacht voor de ouders en grootouders van deze groep en houd rekening met de gevoeligheden rond dit onderwerp.

Het verbeteren van de weerbaarheid

Onder weerbaarheid verstaan we de mogelijkheid die iemand heeft om voor zichzelf op te komen. Heeft iemand voldoende zelfvertrouwen om zichzelf te zijn?

Huidige situatie

Weerbaarheid verschilt van persoon tot persoon. Hoewel dit deels afhankelijk is van de persoonlijkheid en het karakter van iemand, speelt ook de omgeving hierin een rol. Zonder veilige omgeving is het moeilijker om weerbaar te worden. In de gesprekken hebben we verschillende voorbeelden hiervan gezien: een jongen die zich bij gym op de middelbare school standaard omkleedde in de meisjeskleedkamer. Docenten zijn hierover het gesprek niet aangegaan. Een jongen die zich altijd liet omringen door een groep vriendinnen om maar niet alleen over straat te hoeven. Maar ook: mensen met langdurige psychische klachten, depressies en suïcideneigingen die er pas na jaren achter komen dat ze LHBTQ+’er zijn.

In sommige gevallen gaat de ontkenning zover dat ze, om geen teleurstelling te zijn voor hun omgeving, toch een heteroseksuele relatie aangaan. Dit kan tot veel leed leiden, niet alleen bij de persoon in kwestie maar ook bij de partner en eventuele kinderen. Ook kan dit leiden tot langdurige psychische problemen.

Op basisscholen is aandacht voor inclusiviteit: kinderen leren dat zij binnen een groep aandacht en zorg voor elkaar hebben en dat iedereen zich gezien en gehoord moet kunnen voelen zoals diegene is. Ook op de enige middelbare school in de gemeente Oldebroek, het Agnieten College, is dit thema regelmatig onderwerp van gesprek. De school doet jaarlijks mee aan Paarse Vrijdag, de dag waarop scholieren door het dragen van de kleur paars hun solidariteit kunnen betuigen met LHBTQ+’ers. Ook wordt de regenboogvlag gehesen. Het lokale CJG en het Jongerenwerk spreken individuele jongeren. Als daar een aanleiding voor is brengen zij het onderwerp seksualiteit, psychische gesteldheid of zelfvertrouwen ter sprake. Ook in de GGZ-instellingen die in dit kader betrokken zijn, wordt hier open over gesproken.

“Iedereen mag zijn wie hij/zij wil zijn. Dat geldt voor jou en voor mij en dus ook onze cliënten.”

“Ik gun jongeren dat ze sneller het gevoel kunnen hebben: ik ben zoals ik ben, ik mag zijn wie ik wil zijn en houden van wie ik wil houden.”

Aandachtspunten voor verbetering van de weerbaarheid

- Hoe er op scholen en bij verenigingen met het onderwerp wordt omgegaan, is essentieel voor jongeren en heeft grote invloed op hun eventuele coming out. Soms weten mensen niet dat ‘homo’ zijn een optie is en zoeken naar verklaringen waarom ze zich anders voelen dan anderen. Door hier in breed verband open(er) over te spreken of het meer zichtbaar te maken, kan dit LHBTQ+’ers helpen om uit de kast te komen en veel leed voorkomen.

- Rolmodellen en voorbeelden kunnen hierbij helpen. Voorbeelden van sterke LHBTQ+ persoonlijkheden maken de stap om uit de kast te komen kleiner.

‘Ik had een vriendin, en toen ik haar wilde vertellen dat ik misschien homo was ben ik flauw gevallen. Ze vond me op de grond. De arts dacht dat ik hartproblemen had, dus ik kreeg zo’n kastje op mijn borst. Pas later durfde ik tegen de arts te zeggen wat ik voelde.’

Het verbeteren van de sociale acceptatie

Onder sociale acceptatie verstaan we de acceptatie door anderen.

Huidige situatie

Uit de verschillende gesprekken met LHBTQ+’ers blijkt dat zij zich in veel gevallen niet geaccepteerd voelen om wie ze zijn. Sommige mensen durven jarenlang niet uit de kast te komen uit angst voor de gevolgen. Soms vallen families uit elkaar naar aanleiding van een coming out en/of is er sprake van ernstig psychisch lijden (depressies). Ook maken LHBTQ+’ers zich soms zorgen over het verdriet dat ze met een coming out een ander (ouder of grootouder bijvoorbeeld) aan gaan doen. Mensen die al wel uit de kast zijn en soms zelfs samenwonen of getrouwd zijn, lopen niet hand in hand over straat en tonen in het openbaar geen affectie omdat ze geen aanstoot willen geven. Zij voelen zich niet geaccepteerd en passen hun gedrag aan hun omgeving aan. Daarbij geven ze bijna allemaal aan dat ze dat normaal vinden in de gemeente Oldebroek.

“Hoe kun je verwachten dat huidige jongeren er anders over gaan denken als zij thuis niets anders meekrijgen? Oudere generatie kun je niet meer veranderen. Belangrijk om op scholen en sportverenigingen te laten zien dat het kan en mag, zonder nadruk.”

“Ik pas mijn eigen gedrag soms aan. Het is het onbehaaglijke gevoel: ik doe het maar niet...”

“Het is een SOA. Een Sociaal Overdraagbare Aandoening.”

Aandachtspunten voor verbetering van de sociale acceptatie

- Religie is een belangrijk onderdeel in het leven van veel mensen in Oldebroek, ook van een aantal LHBTQ+’ers die we gesproken hebben. Sommige LHBTQ+’ers ervaren dit als een complicerende factor. Met name hoe er door anderen naar hen gekeken wordt is dan een issue. Dat verdwijnt vaak als mensen elkaar beter kennen. Ook enkele predikanten ervaren een spagaat tussen eigen opvattingen hebben en mensen niet willen kwetsen.
- Belangrijk is dat in de gemeente Oldebroek ieder mens zichzelf mag (en kan) zijn en dat ook op die manier ervaart.
- Meer over dit onderwerp praten en openheid betrachten wordt door veel predikanten belangrijk gevonden, ook als kerken onderling. Dit kan zorgen voor begrip voor elkaars zienswijze. Een van de aanwezigen stelt voor om een interkerkelijk symposium te organiseren rondom dit thema.

5. De regenboogvlag

Betekenis van de regenboog en regenboogvlag voor gemeente Oldebroek

De *regenboog* is voor christenen het teken van het verbond met God en het symbool van Gods belofte van liefde, veiligheid en trouw. Dit verbond is zichtbaar wanneer de regenboog aan de hemel verschijnt. Het beeld van de regenboog wordt ook regelmatig gebruikt bij communicatieve uitingen van kerkelijke gemeenten.

Daarnaast is de *regenboogvlag* uitgegroeid tot internationaal symbool voor de homogemeenschap, symbool voor de veelkleurigheid van mensen en met name van de LHBTQ+’ers.

Beide zijn daarmee belangrijke symbolen en begrippen voor heel veel mensen vanuit verschillende gezichtspunten en achtergronden.

Vanuit de opdracht in de aangeboden motie staan we hier stil bij de *regenboogvlag* als een sterk symbool voor LHBTQ+’ers om zichzelf te kunnen en mogen zijn. Deze vlag wordt bij tal van provincie- en gemeentehuizen in Nederland en in onze regio al gehesen op Coming-outdag. Met de motie wil de gemeenteraad een besluit nemen over het al dan niet hijsen van de regenboogvlag.

De LHBTQ+’ers die wij gesproken hebben, hechten over het algemeen waarde aan de regenboogvlag. De oudere mensen geven aan dat ze de waarde vooral zien voor jongere mensen, waarbij de vlag een middel is om te laten zien dat je geaccepteerd wordt om wie je bent. De jongere gesprekspartners zien de vlag als een teken dat de gemeente ‘ze ziet’, en dat je ergens terecht kunt met je vragen, als je niet zo goed weet waar je naar toe moet. Ook kan de vlag aanleiding zijn voor een gesprek over het onderwerp en leiden tot meer openheid hierover. De regenboogvlag is daarom een belangrijk symbool.

Binnen de predikantengroep zijn de meningen over het hijsen van de regenboogvlag verdeeld: van zeer positief naar zeer negatief/afwijzend. In het gesprek met de predikanten werd aangegeven dat duidelijkheid geven over wat deze vlag betekent, kan helpen bij het ‘kaderen’ van de discussie.

“Ik voelde me niet echt thuis in de gemeente. In grote steden werd het groots gevierd, bij ons werd er amper over gepraat. Voor de nieuwe generatie: het is oké dat je bent wie je bent en dat je houdt van wie je houdt.”

De Adviesraad Sociaal Domein is positief over het hijsen van de regenboogvlag. Ze geven daarbij aan dat het mooi zou zijn dat ook anderen in de gemeente de vlag gaan hijsen en zo laten zien dat ze voorstander zijn van ‘jezelf kunnen zijn’.

Ook andere partijen die we gesproken hebben zijn neutraal of positief over het hijsen van de regenboogvlag. Het algemene beeld is dat het idealiter niet nodig zou moeten zijn om hier specifieke aandacht aan te besteden, maar dat het in de realiteit wel nodig blijkt. Als deze vlag mensen kan helpen om meer zelfvertrouwen te krijgen, zich veiliger te voelen en als het de sociale acceptatie bevordert, dan zijn de meeste geïnterviewden positief over het symbool.

Verschillende mogelijkheden

Om het doel van meer aandacht voor en gesprek met LHBTQ+ te ondersteunen, zijn er verschillende gradaties in het hissen van de regenboogvlag mogelijk:

1. Niets doen, de huidige situatie behouden;
2. Op Coming-outdag (ieder jaar op 11 oktober) de regenboogvlag hissen bij het gemeentehuis;
3. Op Coming-outdag (ieder jaar op 11 oktober) de regenboogvlag hissen bij het gemeentehuis en de gemeentewerf. Daarnaast de regenboogvlag aanbieden aan de gebruikers van alle gemeentelijke gebouwen
4. Op Coming-outdag (ieder jaar op 11 oktober) de regenboogvlag hissen bij alle gemeentelijke gebouwen en daarnaast regenbooggemeente worden. Gemeenten kunnen zichzelf uitroepen tot regenbooggemeente en geven daarmee aan voor inclusie te zijn.

6. Plan van aanpak

Uit voorgaande hoofdstukken blijkt dat meer aandacht voor het onderwerp LHBTQ+ en gesprek met LHBTQ+’ers in het algemeen belangrijk gevonden wordt. Dat is dan ook het belangrijkste doel van dit plan van aanpak. De onderstaande acties dragen bij aan meer openheid en gesprek.

Actie	Op Coming-outdag 2021 organiseren we een speciale bijeenkomst
Beschrijving	De gesprekken die gevoerd zijn voor het opstellen van dit plan van aanpak waren voor een groot deel online. Er is een brede behoefte om elkaar te ontmoeten. Coming-outdag 2021 is daarvoor een mooie aanleiding.
Partners	Vertegenwoordigers van de gemeente, LHBTQ+’ers en mensen die hen een warm hart toedragen, personen die bij de totstandkoming van dit plan van aanpak betrokken zijn.
Periode	Op 11 oktober 2021

Actie	We vragen scholen om (meer) aandacht te besteden aan het onderwerp LHBTQ+
Beschrijving	Hoewel scholen over het algemeen wel aandacht aan het thema besteden, blijkt uit de gesprekken dat zij een zeer belangrijke schakel zijn in het vergroten van de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTQ+’ers. Daarom vragen we scholen om meer aandacht aan dit thema te besteden en benadrukken we het belang van ouderbetrokkenheid hierbij. We vragen hen ook wat zij daarin nog missen of hoe zij ondersteund kunnen worden. Het COC en ervaringsdeskundigen uit de gemeente kunnen hierin een rol vervullen.
Partners	Basisscholen, Agnietencollege, CJG, COC, ervaringsdeskundigen
Periode	Doorlopend

Actie	We vragen sport- en muziekverenigingen om (meer) aandacht te besteden aan het onderwerp LHBTQ+
Beschrijving	Uit de gesprekken voor de totstandkoming van dit plan van aanpak, is onvoldoende duidelijk geworden of er al aandacht aan het onderwerp besteed wordt en zo ja, op welke manier. Daarom besteden we er in de contacten met sport- en muziekverenigingen aandacht aan. Specifiek voor sportverenigingen is de Gelderse Sport Federatie gestart met het ‘Gelderland Loves to Move programma’. Dit programma heeft als doel om een sportomgeving/-sfeer te creëren waar iedereen zich welkom voelt. We attenderen de sportverenigingen op het programma en het stimuleringsbudget dat erbij hoort. Vanuit de gemeente, samen met leden van de klankbordgroep, benaderen we verenigingen actief om open over dit onderwerp in gesprek te gaan.
Partners	Sportverenigingen, muziekverenigingen
Periode	Doorlopend

Actie	We formeren een klankbordgroep om samen met de gemeente het komend jaar meer vorm en inhoud aan dit thema te geven
Beschrijving	Er hebben over dit onderwerp in korte tijd veel gesprekken plaatsgevonden. We merken dat er behoefte is aan meer aandacht voor en openheid over dit thema. Het is belangrijk om dit als gemeente samen met de inwoners en (maatschappelijke) organisaties op te pakken. Vanuit de LHBTQ+’ers die we gesproken hebben, is er belangstelling voor actieve deelname in de klankbordgroep.

Partners	Gemeente, verenigingen, LHBTQ+ vertegenwoordigers en andere personen die zich bij dit onderwerp betrokken voelen.
Periode	Doorlopend

Actie	We zetten ervaringsdeskundigen in om in gesprek te gaan met mensen die vragen over het thema hebben
Beschrijving	Veel LHBTQ+’ers die we gesproken hebben, hebben het in het verleden gemist om over dit onderwerp te kunnen spreken. Sommigen gaven aan open te staan om anderen te helpen die bijvoorbeeld worstelen met de eigen identiteit. Zij kunnen ook optreden als gesprekspartner voor scholen, kerken en/of verenigingen.
Partners	LHBTQ+’ers
Periode	Doorlopend

Actie	We blijven regionaal afstemmen over dit onderwerp
Beschrijving	We wisselen kennis en ideeën uit met andere Veluwe gemeenten die met dit thema aan de slag zijn.
Partners	Veluwe gemeenten, provincie Gelderland
Periode	Doorlopend

Actie	We blijven aandacht houden voor inclusief gemeentelijk beleid
Beschrijving	In verschillende gesprekken kwam naar voren dat er behoefte is aan aandacht en inclusie voor andere minderheden. Dit is al in het beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022 opgenomen, maar heeft blijvend aandacht nodig.
Partners	Gemeenteraad, Artikel 1 Noord- en Oost Gelderland (zet zich in ter voorkoming en bestrijding van discriminatie en ongelijke behandeling)
Periode	Doorlopend

Actie	We proberen de expositie Out & Proud op de Veluwe naar een openbaar gebouw in de gemeente Oldebroek te halen
Beschrijving	Deze foto-expositie vertelt verhalen van LHBTQ+’ers op de Veluwe over hun coming out.
Partners	Gemeenteraad, pers
Periode	Nog te bepalen

Actie	Informatie delen
Beschrijving	We zorgen dat er meer informatie over dit onderwerp beschikbaar komt voor mensen die daar behoefte aan hebben. Het gaat dan bijvoorbeeld om het delen van informatie over het thema, maar ook over welke partijen kunnen ondersteunen bij vragen.
Partners	Gemeente
Periode	Doorlopend

Bijlage 1 – Opmerkingen uit de verschillende gesprekken

“Vanaf haar tweede kiest mijn dochter voor jongenskleren en vooral jongensspeelgoed. Toen ze naar de basisschool mocht wilde ze daar als jongen naartoe, met kortgeknipte haren. Op school mag ze zelf kiezen naar welke wc ze gaat. Ze kiest (thuis) een andere (jongens)naam. Op een dag trok een ouder kind haar broek naar beneden om te kijken of ze nu een jongen of meisje is. Dat was natuurlijk traumatisch. Zelf zegt mijn dochter dat ze een jongen is. Ze vindt het stom dat anderen zeggen wat je als jongen of meisje moet of mag. Dat wil ze zelf bepalen. Ze is nu 6 jaar”.

“Sommige scholen hebben niet meegedaan met het Koningslied 2021 omdat het de tekst ‘hij / zij / x ‘ bevat. Bepaalde ouders voelden zich door deze zin gekwetst. Maar dat het niet doorging, voelde voor mij als een afwijzing.”

“Spanningsveld tussen hetero zijn en goed bedoeld ergens te veel nadruk op te leggen. Je kunt ook onbedoeld een stigma creëren.”

“Ik heb meer last van de machocultuur in Wezep dan van de kerken.”

Over de regenboogvlag: “Ik ben bang dat het bijvoorbeeld in Wezep juist tot een tegenreactie komt. Dat wil je medeburgers besparen.”

“Je hebt geen stoornis, je bent gewoon trans.”

“Verstop je niet!”

“Mijn nichtje werkte net voor een bedrijf in Genemuiden. Ze werd uitgenodigd voor een bedrijfsfeest, samen met haar vriend. Ze kreeg ontslag omdat ze aangaf haar vriendin mee te willen nemen naar het feest. De familie wist overigens van niets!”

“Het is goed dat het onderwerp besproken wordt.”

“Mijn ouders zijn niet bij ons huwelijk geweest. Dat doet 15 jaar na dato nog steeds pijn.”

“Ik werd het huis uitgezet.”

“Ik wil vertellen dat wij ook maar gewone mensen zijn, met een auto, een hypotheek en huisdieren.”

“Niet alle homo’s gaan naar de gay-pride en lopen met veren.”

“Niet willen, maar wel voelen dat je het bent. Als puber was dat heel moeilijk.”

“Ik ben al blij als ze het tolereren, dan is het goed.”

“Het is zo belangrijk om een veilige plek te hebben om je te ontwikkelen.”

“Op vakantie geef ik wel eens een knuffel ofzo, maar hier niet.”

“Thuis konden we er niet over praten en nu, als we het er niet over hebben is het er niet. Over gevoelens wordt niet gesproken.”

Bijlage 2 – Brief coming out

Deze brief is door de schrijver beschikbaar gesteld om aan dit document toe te voegen, om zo mensen te laten delen in de worsteling die hij heeft doorgemaakt in zijn zoektocht naar (zelf)acceptatie.

Lieve mensen,

Dit wordt een brief met heel veel emotie.

'k zal proberen om alles zo goed mogelijk weer te geven, maar dit zal niet meevallen omdat ik in dit schrijven mijn diepste gevoelens zal verwoorden.

Worstel al heel lang met mijn ware identiteit en heb het heel lang, eigenlijk veels te lang verdrongen, mede ook door de thuissituatie waarin ik altijd heb getracht er voor te zorgen dat de gezinsleden, in dit geval dus mijn (onze) moeder de zorg en aandacht kreeg waar zij recht op had. Dit was trouwens altijd wederzijds en hier mag ik dankbaar op terug zien.

Na het overlijden van mijn moeder kwam ik alleen te staan. Steeds meer worstelde ik met mijn diepste gevoelens, en nu eindelijk is het zover dat ik in alle openheid het e.e.a. zal vertellen.

Vergde vaak te veel van me zelf waaruit ook lichamelijke klachten ontstonden, omdat ik zaken verdrong, omdat ik het heel moeilijk vind om dit bekend te maken, mede door de moeite die sommigen hier mee zullen hebben. Echter, ik heb er zelf zo veel mee geworsteld dat ik niet langer kan maar ook niet langer wil ontkennen, ik ben homosexueel. Het zit in mijn genen.

Door gesprekken met enkele mensen die me zeer dierbaar zijn en die mij op de man af hebben gevraagd waarom ik mij nog langer kwelde met alle worsteling en pijn geef ik openheid.

Zoals iedereen zal weten die mij kent is het geloof voor mij in God de bron van mijn bestaan. Wat heb ik veel gebeden om in dit alles een goede weg te gaan. Dat dit heel veel tranen, moeite en innerlijke pijn heeft gekost zal dunk me iedereen kunnen begrijpen, te meer daar ik een gevoelsmens ben. Mag echter weten van Gods onvoorwaardelijke liefde en trouw en ben nu zover dat ik er vast van overtuigd ben dat God mij hierin zal vasthouden. Zijn onvoorwaardelijke trouw en genade die wij door Zijn Zoon Jezus Christus mogen ontvangen is voor ieder menskind die zich aan Hem overgeeft. Bij Hem heb ik al mijn pijn, worsteling en verdriet overgegeven. En pas na volledige overgave aan Hem, wat heel wezenlijk is, mag ik weten dat ik er mag zijn zoals ik ben.

Zoals meerderen waarschijnlijk onlangs wel hebben gelezen, gehoord, was er op XXX een themadienst met als onderwerp: Homosexualiteit en de Bijbel. Het was een zeer indringende dienst, waar opnieuw de tranen kwamen, omdat het mij zelf aanging en het binnen de kerken nog steeds een heel beladen onderwerp is. Toch gaf de dienst openheid, moed en kracht, we zongen o.a. uit psalm 139:

*Gij hebt mij immers zelf gemaakt,
mij met uw vingers aangeraakt,
met toegewijde tederheid
mijn nieren en mijn hart bereid,
mij in de moederschoot geweven,
mij met uw wonderen omgeven.*

Na de verkondiging zongen we lied 466 uit het liedboek:

*Als God, mijn God, maar voor mij is,
wie is er dan mij tegen?
Dan werken druk en droefenis,
mij nochtans tot een zegen;
Dan waakt alom een eng'lenwacht,
dan die ik sterren in de nacht
en bloemen op mijn wegen.*

Na de dienst was er koffiedrinken en konden we napraten, stond op het punt om < de voorganger > in te lichten maar vond het echter toch te moeilijk en te zwaar.

Een dag later echter had ik een mail van de voorganger met de vraag om mij te bezoeken.

Dinsdagavond een lang telefoongesprek gehad en op woensdagavond heeft hij mij bezocht. Durf in alle oprechtheid te zeggen dat ik daar zeer dankbaar voor ben. We hebben een heel lang en een bijzonder goed gesprek gehad waarin ik alle pijn heb benoemd van zoveel jaren verdringen van gevoelens, vanaf +- mijn 18^e jaar wist ik al dat ik anders was.

De voorganger heeft mij geweldig gesteund en mij ervan overtuigd dat ik door mijn geaardheid als mens niets maar dan ook niets minder ben of zou zijn, dan heteroseksuelen. Het werkte als een bevrijding dat ik eindelijk na zoveel jaren er mag zijn zoals ik ben.

De voorganger heeft met mij gebeden, ging naast mij zitten en hield mijn handen stevig omvat in zijn handen en bracht mij zo tot God en heeft tot 3x toe (veelzeggend) gebeden om Gods zegen. Dat tijdens het gebed de tranen veelvuldig kwamen zal een ieder vast kunnen begrijpen.

Wonderlijk dat ik juist door mensen van de kerk, onze geweldige koster en bewogen predikant ben geholpen om mezelf te kunnen en mogen zijn, om er voor uit te kunnen durven komen, ben ik beiden erg dankbaar voor.

Vaak zijn homoseksuelen beschadigd door gemeenteleden die zeggen Christus te belijden als hun Heer en Verlosser, maar tegelijkertijd hun vernietigende oordeel/veroordeling al klaar hebben en niet MET maar over homoseksuelen praten alsof het 2^e rangs mensen zouden zijn. De pijn ligt hierin naar mijn mening ook dat enkele teksten breeduit worden uitgemeten o.a. uit Leviticus terwijl het hier niet gaat om twee mensen van hetzelfde geslacht die een relatie hebben op basis van wederzijds respect, warmte en genegenheid, maar over tempelprostitutie en dat is wezenlijk anders. Dat geldt trouwens ook voor heteroseksuelen.

Onze verrezen Heer en Heiland had oog voor een ieder die in oprechtheid naar Hem toe kwam, de Evangelieën staan er vol van: "En hij schonk genade". Vanuit Zijn verlossend werk en vanuit Zijn genade mag ieder menskind leven die Hem wil volgen.

Ik hoop van harte dat iedereen, ondanks de pijn, mij wil accepteren zoals ik werkelijk ben.

Ten diepste ben ik gekend door God die mij zal vasthouden en daar mag ik vast op blijven vertrouwen dat Zijn genade ook voor mij genoeg mag zijn.

Hartelijke groet,

.....